

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară
5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiunile sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Kossuthismul.

Figura marelui Slovac renegat s'a arătat anul acesta din nou în tabăra răsvrațiților. Duchul lui a pus din nou în tălpi pe un popor întreg. Aceleași principii de împotriviare față de alcătuirea în ființă a statului s'au manifestat în diferite rânduri și în diferite părți de cătră poporul maghiar. Toți își îndreaptă privirile cătră idolul lor din 48, dela care vor să soarbă înțelepciunea de purtare în prezent.

Am văzut anul acesta sărbările în jurul amintirii lui Petöfi. Toate păturile neamului unguresc, în frunte cu chiar guvernul, și-au dat concursul, ca acele sărbări să aibă caracter pur revoluționar, să fie o preamărire a triumfurilor sângeroase de sub ocărnuirea marelui Slovac. Și noi n'am putut ca atunci să nu ne exprimăm scandalisarea, că o asemenea festivitate este oficial condusă de guvernul Maiestății Sale.

Am văzut după aceea afacerea *Hentzi*. Un general al Maiestății Sale, care în anii de grea cumpănă a dovedit cea mai mare fidelitate, cel mai înălțător eroism pentru țară și tron, își avea lăcașul său etern în Buda, unde i-se ridicase un monument. Acest monument a fost totdeauna un spine în ochii compatrioților maghiari. Mai anii trecuți i-au pus dinamită, ear' dinamitardului i-au făcut vânt în Helveția, unde i-au mai trimis și remunerațiune pentru fapta lui criminală.

Ceea-ce n'a reușit să isprăvească atunci Szelles Adorján, a isbutit în anul acesta Széll Kálmán, la insistența fracțiunilor kossuthiste. Prin guvernul actual trofeul fidelității cătră tron s'a mutat într'un loc ferit, în grădina unei casarme din capul Budapestei.

Nici aceasta însă nu le-a plăcut

kossuthiștilor. Pe când se săvârșia actul depunerii osēmintelor lui Hentzi în noul seu lăcaș, s'au făcut demonstrațiuni fățișe împotriva lui. În întreaga țara s'au arangiat adunări de protestare; s'au votat hotăriri îndreptate în contra legilor țerii, în contra întregității statului. Și deși aceste adunări cereau intervenția guvernului, acesta habar nu avea de datorința sa de-a păși în contra acestui curent destructiv.

Și eată că acum vine un nou tământ care pune capac celorlalte. Ieri în 6 Oct. s'au împlinit 50 de ani, de când cei 13 rebeli de căpetenie ai Ungurilor au fost executați la Arad, făcându-li-se dreptate pentru cruntele lor fapte. Și astăzi încă mai stau furcile, de cari au fost atârnați acei ce au călcat în picioare legile, au răsturnat tronul și multă nenorocire și riuri de sânge au adus peste sērmana țară.

Ei bine, compatrioții maghiari vor să revoace acum în amintirea popoarelor zilele grele, zilele triste de atunci, cu toate cruzimile lor. Vor să pelerineze cu toții la locul furcilor, ca ostentativ să arete lumii că ei țin mult la cei executați aici, că ei se inspiră de aceleași idei, de aceleași idealuri. Ba Kossuth-fiul are îndrăsneala, ca în parlamentul țerii să ceară, ca această sărbare să fie patronată de însuși guvernul Maiestății Sale!

Eată tot atâtea constatări, cari pe noi, cetățenii nemaghiari ai acestei Monarchii, ne indignează. N'avem nimic împotriva unui act de pioasă amintire față de fi neamului lor, căci ori cum, ei au murit pentru neamul maghiar. Dar' ne indignăm că aceste acte trec totdeauna peste marginile cuviinței și iau totdeauna proporții de demonstrație. Pe noi, popor loial prin excelență, care sângele nostru numai pentru a tronului putere l'am vărsat, ne disgustă, văzând cum poporul maghiar răsplătește bine-

facerile Monarchului nostru preaiubit, ce din belșug s'au vărsat peste densii, și ne revoltă văzând, că toate acestea se fac sub ocrotirea guvernului.

Ținem ca păreriile noastre în fața ținutei iloiale a Maghiarilor să se știe. Ar fi bine, ca Românii din toate părțile să se arete cu ocazia aceasta sentimentele lor de iubire și devotament față de Inaltul loc.

Sinod în Blaj. Sinodul bisericii gr.-cat., se va convoca, după informațiile ce le primim de la *Unirea*, pe zilele de 21 și cele următoare ale lunii Octombrie a. c.

Act de curtoasie. De mult timp Blajul n'a avut fericirea ca să sălășluească între zidurile sale pe vre-un Metropolitan gr.-or., căci legăturile între capii celor două biserici-surori, erau cât se poate de reci, ceea-ce numai spre binele credincioșilor de ambele confesiuni, n'a putut să fie. Această răceală dintre capii bisericilor-surori s'a stins însă prin visita ce I. P. S. Metropolitanul Ioan Meșianu a făcut-o în 2 n. l. c. confratelui său, Dr. Victor Mihályi de Apsa, în reședința proprie, însoțit fiind de vicarul Dr. Ilarion Pușcariu. Primirea ce i-s'a făcut Metropolitanului Meșianu a fost una dintre cele mai frățești și intime.

Dee D-zeu, ca acum, când bisericile noastre de ambele confesiuni străbat timpuri atât de grele, legăturile intime și frățești între capii acestora, să se manifesteze cât mai des, spre binele și fericirea tuturor Românilor.

Noul cabinet austriac este compus astfel: Ministru president și de agricultură Conte *Clary-Aldringen*, ministru pentru „Landwehr” *Welsersheimb*, ministru de comunicațiune *Wittek*, ministru de interne Dr. *Körber*, ministru de justiție *Kindinger*, ministru pentru Galiția *Chledowski*, ministru de instrucțiune Dr. *Hartel*, ministru de comerț Dr. *Stibral* și ministru de finanțe *Kujaszilucki*.

Universitățile din America.

Fericite universități americane! Ele sunt cu adevărat populare în țara lor și n'au decât să exprime, prin reprezentanții lor legali, o dorință, pentru-ca imediat să fie realizată de cătră generoși binefăcători.

Acum câțva timp s'a publicat o dare de seamă de mișcarea fondurilor universitare. Cifrele sunt foarte sugestive. Prezenții universităților n'au decât grija de-a determina întrebuițarea dolarilor, ce se rostogolesc necurmat în casele instituțiunilor.

Darea de seamă publicată privește anul ce a trecut.

În anul trecut, singură universitatea Harvard, marea universitate americană, a primit un legat de 3,750.000 lei, un dar anonim de 500.000 lei, și altele, în total o sumă de 5,731.000 lei. Donațiunile destinate la o întrebuițare imediată formează pe de altă parte o sumă de 413.310 lei. Totalul generosităților făcute în anul 1898 Universității Harvard se ridică la suma de lei 6,184.927.

La această universitate este alăturat un colegiu de fete, colegiul Ratcliffe. Legăturile între cele două instituțiuni sunt particulare: elevele colegiului urmează cursurile universității, participă la vieța sa școlară, dar trăesc în afară de universitate și nu pot obține gradul de doctorat. Feminismul, în această privință, mai are de câștigat o victorie. Pare însă că și această isbândă este pe cale de a o căpăta. Miss Puffer, elevă la Ratcliffe, a prezentat în adevăr, în acest an, juriului din Harvard, o teză remarcabilă despre Simetrie. Teza aceasta a uimit jurul facultății: o să se acoarde oare diploma de doctor candidatei, făcându-se astfel o revoluțiune? Consiliul a fost însă conservator, el n'a voit și a acordat d-șoarei Puffer un bun certificat constatând că era demnă de diplomă, dar' fără diplomă.

Și acest colegiu a primit daruri bogate, între alte un dormitor, sau hotel pentru eleve, primul care a fost zidit delă înființarea

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Nani-Nani.

(După Th. Botrel.)

La sinu-mi cald, iubit odor,
Adormi fără să știi că n'zare,
Pe valul vecinic călător
Plutește tatăl tău pe mare.
Talazul geme furios,
Vai de cei duși în larg, sērmanii!...
La sinul mamei mult duios,
Fă nani, puui mamii, nani!

Ca să te-adorm, îți cânt mereu;
Apleacă-ți capul să se culce,
Să nu auzi suspinu-mi greu;
Adormi, și fie-ți somnul dulce.
Când urlă valu mpins de vânt,
Eu par' c'aud gemând orfanii...
Dar' nu!... Mai bine să-ți mai cânt
Fă nani, puui mamii, nani!

De plâng când dormi și gem' amar,
E, că și tu o să ai parte
Să fii odată marinar
Și să te-avênți în zări, departe.
Pân' ți-o veni fatalul rënd,
Cât mai încet de-ar trece anii,
Să nu te duci așa curënd...
Fă nani, puui mamii, nani!

Radu D. Rosetti.

Răsplată dreaptă.

Era în luna lui Martie; zi frumoasă de primăvară. Tudora ședea pe o bancă la soare și își plânga soful, care murise numai cu două luni înainte. Sērmana Tudora rămăsese cu două fete, cu Zamfirița și Tudorica, care purta numele mamei sale.

Tudorei nu-i era deajuns năcazul ce-l îndurase prin pierderea sofului său, ci eacă i-s'e mai mărea din motivul acela, că fetele nu se puteau înțelege între sine și se certau adese-ori.

Zamfirița știa mai multe, deoarece-ce era și mai bătrână, Tudorica însă nu lăsa așa precum îi spunea Zamfirița, fiind mai isteasă și așa se certau mai în toată ziua.

Tudora văzându-se între două necazuri și neaflând mijloc de scăpare, s'a rugat lui Dumnezeu, că să-i dea un gând, cum să instrăineze fetele una de cătră alta, ca să nu se mai certe, sperând că mai târziu poate vor veni la minte.

În noaptea de Sfântul George, Dumnezeu ascultând rugăciunea Tudorei, în vis i-a descoperit ei, că ce era să facă cu fetele pentru a le despărți una de cătră cealaltă.

Intr'o zi sculându-se deci de dimineață, după-ce-și făc' rugăciunile obișnuite, chemă la sine pe Zamfirița și pe Tudorica și le

descoperi următoarele: Dragele mele fetițe, știți voi foarte bine, că cât de tare vă iubesc eu pe voi, dară de când a murit tatăl vostru, zi bună n'am mai văzut, sunt tot bolnavă și până acuma nu mi-am dat pe leac; zăcându-mi la inimă totdeauna binele și fericirea voastră, ca să nu mor și să rămâneți singure în lume, v'aș sfătui să vă duceți și să-mi aduceți apă dela 9 izvoare să-mi fac scaldă, căci numai astfel mă voiu tămădui, după-cum mi-a spus vecina mea lelea Mărinică.

În ziua următoare Zamfirița și Tudorica ascultând cuvintele mamei lor, încă până nu se luminase bine de ziuă, au și plecat de-acasă spre a împlini dorința mamei lor, luându-și rămas bun.

Mergând ele împreună nu văzură nici un izvor, în fine se înțelesă că să meargă una pe-o cale, cealaltă pe altă cale, poate astfel vor fi mai norocoase. Așa a și fost, căci despărțindu-se fetele nu mersă 20 de pași pe calea pe care a apucat și află fiecare câte un izvor, luară apă în cofe și plecară mai departe. Nu mersă mult și ajunseră la al-doilea izvor, luând și dintr'acesta apă ca și din cel dintâiu; plecară apoi mai departe pentru a afla și pe al treilea izvor. La izvorul al treilea atât Zamfirița cât și Tudorica ajunseră numai după-ce făcură o cale lungă și obositoare.

Ajungând Zamfirița la al treilea izvor o prinse mirarea văzând, că lângă izvor ședea o babă bătrână și gârbovită de mulțimea anilor și nu o lăsa să ia apă, zicend că densa e Sfânta Vinere și numai acelora va da apă din izvorul ei, cari o vor servi cu credință cât timp va voi ea. Tot așa a pățit-o și Tudorica la al treilea izvor, fiind acela al Sfintei Dumineci, cari asemenea ședea lângă izvor.

Sfânta Vinere întrebă pe Zamfirița, că ce năcaz a îndemnat-o a umbla prin locurile acelea rele pe unde om pământean încă n'a avut curaj a străbate până acum. Zamfirița rugându-se de ertare i-a povestit de-amănuntul istoria morbului mamei sale și dorința ei de a-și face scaldă cu apă din 9 izvoare, pentru a să tămădui din morbul de care suferă.

Auzind aceasta Sfânta Vinere, zise cătră Zamfirița: Copila mea, eu te văd că ești bună și ascultătoare, însă pe lângă toată străduința ta nu vei putea elupta greutățile ce te va întimpina în drumul tău de-a putea ajunge și la celelalte izvoare, mai bine va fi pentru tine să intri la mine ca servitoare și apoi eu ca dar pentru serviciul tău îți voi da apă din toate 9 izvoarele cu care desigur mama ta se va putea tămădui din boala ei. Zamfirița crezând cuvintele Sfintei Vineri și intră la densa ca servitoare numai decât. Sfânta Vinere avea datina a merge în fiecare dimi-

colegiului, și daruri în bani în valoare de 574.000 lei.

Pentru universitatea Columbia, din New-York, cifrele sunt mai amănunțite.

Un detaliu curios: presidentul acestei universități nu este un universitar. Ceea-ce l'a desemnat pentru acest post pe dl Sette Low nu este vre-o lucrare științifică, dar talentul său practic și renumele de dreptate și îndemânare de care se bucură. Se știe că dl Low, acum doi ani, a fost ales ca candidat la primăria New-Yorkului și a făcut campanie contra faimosului Tammany-hall...

Sub direcția sa, Columbia a luat o considerabilă dezvoltare. Micile cadouri primite de Columbia s'au ridicat la un total de 1,720.000 și anume: 37 mii pentru o bursă unui student în muzică; 15.000 pentru o altă bursă în facultatea de științe politice; 8000 pentru observator; 25.000 pentru un curs de mecanică cerească; 125.000 pentru cumpărarea de cărți; 10.000 pentru o expediție geologică în Africa; 625.000 dați de chiar presidentul Low ca anuitate a unei sume de 5.000.000 ce oferă pentru acoperirea cheltuielilor de construcție a bibliotecii.

Apoi numeroase daruri în natură oferite de vechi elevi sau amici ai instituției: 4 statui, modele din antichitate, pentru bibliotecă; picturi și bronzuri pentru muzeu; 5636 volume; o locomotivă evaluată la 50.000 lei; un ascensor; colecțiuni științifice de tot felul, etc. În anul acesta, universitatea a primit făgăduiala unui important dar. Ducele de Loubat (de origine franceză) a oferit un domeniu evaluat la 5,500.000 lei și al cărui venit, după moarte, va fi consacrat la cumpărarea de cărți.

Și cu toate aceste generozități, presidentul Seth Low nu este mulțumit, deoarece, zice el, universitatea este încărcată cu o anuitate de 75.000 lei, anual pentru construcțiile făcute.

Presidentul mai observă în raportul său, că un oare-care număr de clădiri n'au primit încă numiri și deci generoșii donatori pot aspira să le boteze cu numele lor.

Românii la Roma.

Ziarul italian «Il Popolo Romano» din Roma, ocupându-se într'unul din nr-ii sei din urmă cu sosirea reprezentanților din toate țările, la congresul Orientaliștilor, care se va ține în «Ate-neul Roman», între oaspeții cei dintâi sosiți înseamnă pe profesorul V. A. Urechia dimpreună cu soția sa. Extrage apoi câteva date biografice din viața și activitatea dlui Urechia atât pe terenul literar, cât și pe cel politic și social, și sfârșește numindu-l o mare ilustrațiune a României. Dl V. A. Urechia,

zice ziarul italian, încă se află printre acei Români distinși, cari au simțit totdeauna necesitatea, ca să țină viu în poporul român sentimentul rasei latine și cultul față cu ceea-ce Românii numesc mama Roma.

Apoi continuă:

»Entusiasmul Românilor pentru Roma și pentru Traian se manifestă acum într'o formă simpatică. După-ce vre-o 50 de Români au aderat la congresul al 12-lea al orientaliștilor, ce se va ține în Roma, și alți 20 dintre aderenții cei mai avuți și culti și-au propus să vină în persoană la Roma să asiste, aceștia și-au zis: »Nu putem merge la Roma fără a duce acolo un tribut. Imperatorul nostru ideal stă în vezi la Roma și simbolul unei națiuni, ce a certat-o el, prin noi în antea Dacia, e columna lui Traian. Să oțerim deci o coroană de bronz municipiului din Roma, cerându-i să ne permită de a o depune în semn de reverință la picioarele coloanei monumentale.

»Zis și făcut. În puține zile s'a făcut subscripțiune și coroana a fost executată în bronz de un artist italian. Pe foile de bronz, cari poartă coroana, sunt înscrise numele tuturor suveranilor României, dela Traian până la Carol I., noul Traian August al României reînviată.

»Principele Ruspoli va primi zilele acestea la Campidoglio pe profesorul Urechia pentru a stabili cu el ceremonia, ce va trebui să se facă într'una din zilele lui Oct. În decursul duratei congresului, după o disertațiune a ilustrului archeolog român Grigorie Tocilescu, care a descoperit, restituit și ilustrat Trophœum Traiani.

»Un alt distins bărbat și scriitor elegant, membru al Academiei de științe, ilustratorul vieții lui August Ion Calinderu (nume, care reaminteste pe acela al venețianului Calendario) va face parte din congres... Asemenea dl Zanne din ministerul lucrărilor publice, care a ilustrat în două volume groase publicate de Academia proverbele române; ca și Burada, care va vorbi la congres despre Români din Asia mică.

Nu va lipsi dela acest congres nici sexul gentil, zice mai departe foaia italiană. Poeta Smara, o caldă apostolă a păcii a sosit deja și se mai așteaptă și sosirea distinsei artiste Carlotta Leria, cântăreața Curții române, pe care M. S. Regina o iubește atât de mult și căreia i-a dat și o scrisoare, pentru-ca s'o ducă Reginei Margherita. Și după-ce însăși apoi numele mai multor oaspeți distinși din România, cari iau parte la congres, încheie astfel:

»Toți Românii aduc la Roma sentimentul, inima și viața simpatie a generoasei lor națiuni pentru noi. Fie deci toți bineveniți!

neață pe la toate izvoarele cu furca în brâu. Într'o dimineață nainte de plecare chemă pe Zamfirița ca să-i arete ce are să lucreze, până când ea se va relentoare.

S'au suit ambele în pod unde erau o mulțime de corfe acoperite bine și după-ce i-a spus să grigească prin pod, să curețe bine peste tot locul, dar în corfe să nu se uite, căci de va fi curioasă și nu va asculta porunca nu va fi bine de ea, s'a depărtat.

După-ce Zamfirița rămăsese acum singură, după puțină precugetare destupă toate corfele cugetând că ear' le va putea astupa, se vază că ce este în ele, dar în fine să căi, căci nu le mai putu astupa așa bine precum au fost.

Venind acasă dela izvoare Sfinta Vinere, numai decât se sui în pod să vază ce i-a lucrat noua servitoare! Mare îi fu mirarea văzând că întocmai precum a presimțit așa și este, căci corfele toate au fost destupate.

Cheamă îndată pe Zamfirița la sine, o muștră aspru pentru neascultarea și curiozitatea ei și drept răsplăt i-a dat o cofă cu apă din cele 9 izvoare ce a dorit.

După aceasta plecă spre casă în speranță că mama ei să va tămădui de boală cu apa ce o aduce ea dela Sfinta Vinere.

Tot asemenea a pățit-o și Tudorica la isvorul al treilea, fiind acela al Sfintei Dumineci. După-ce a intrat Tudorica la Sfanta Dumineci ca servitoare, voină a merge și dânsa la izvoare pentru a le cerceta de dimineață, a intrat cu Tudorica într'o cămară, i-a arătat o mulțime de vase acoperite bine și zicând se grijească și se curată peste tot locul, dar în vase să nu se uite, căci nu va fi bine de ea, s'a depărtat.

Tudorica fiind copilă ascultătoare a și implinit statul Sfintei Dumineci. Venind acasă Sfanta Dumineci și intrând în cămară se vază ce i-a lucrat noua servitoare, s'a bucurat aflând că Tudorica a ascultat porunca, ce i-a dat-o și nu a fost așa curioasă de a cunoaște cuprinsul vaselor acoperite, ca dar pentru serviciul prestat i-a dat după promisiunea făcută, un vas dintre cele mai frumoase cu apă din cele 9 izvoare pentru a o duce acasă mamei sale spre tămăduire.

Astfel Tudorica a plecat veselă spre casă întâlnindu-se la un loc și cu Zamfirița, care asemenea era veselă, căci ajungând acasă vor face mare bucurie mamei lor cu apa ce i-o duc ele.

Mergând ele împreună și după-ce își povestiră una alteia cele pățite în drumul lor, a ajuns și acasă și mama le eși înainte și le îmbrățișă văzându-le că acum se înțeleg bine laolaltă și după-ce și ele îmbrățișară pe mama lor, puseră ambele vase pe masă

pentru a arăta fiecare mamei lor că ce a adus.

Zamfirița, ca cea mai bătrână își luă ea mai întâiu îndrăzneala a-și descoperi vasul și a preda mamei sale apa ce i-a adus. Dar nici nu și-a descoperit vasul bine și dintr'aceia sări o mulțime de șoareci de umpluseră toată casa unde erau ele, și Zamfirița înspăimântată alerga în toate părțile de groaza șoarecilor, dar nu se putea scăpa de ei.

După-ce se mai liniștiră încâtva, Tudorica veni și ea cu mamă-sa pentru a-i arăta, că ce i-a adus ea în vasul ei. Dar ca să nu o pățască și ea ca Zamfirița, numai cu mare sfială putu să-și descopere vasul.

Dar cât de mare le fu mirarea, când văzură, că acela e plin de galbeni. Ingenunchiară toate cu fața către icoană și înălțară lui Dumnezeu rugăciuni de mulțumită.

Să ne asociăm!

Cuvântul Asociațiune sau Reuniune e parola de zi a veacului nostru. Numai prin împreunarea puterilor individuale putem corăspunde cerințelor uriașe ce ni-se cer astăzi, fie acestea pe ori-ce teren.

Ori-cât de mare ar fi puterea unuia sau altuia dintre noi, totuși adeseori se întâmplă, că numai singur, el de el, fără ajutorul oare-cui, nu poate ajunge la ținta dorită, ori-cât de apropiată i-s'ar părea aceea. Trebuie deci ca să-și caute un tovarăș, cu care apoi asociându-se, să se ajute împrumutat, atât moralicește cât și materialicește.

Și vedem că de acest ajutor au lipsă nu numai cei-ce fac întreprinderi mai mari, ci chiar și singaritecele persoane.

Dar' cu regret trebuie să constatăm, ca ori-cât de mult s'a vorbit până acum prin foile noastre despre deosebitele asociări, și ori-cât de multe îndrumări s'au dat mai ales economilor nostri, pentru a se asocia și a înființa prin comune magazine de bucate, foarte puține sunt acele locuri, unde aceasta a aflat răsunetul dorit.

De aceea, deoparte fiindcă din nou ne aflăm în timpul, când economii nostri și-au strâns roadele câmpului, ear' de altă parte fiindcă anul de față a fost un an bogat pentru dînșii, ținem ca și de astă-dată să insistăm cu stăruință pe lângă ei, ca într-o cât numai se poate să se asocieze unii cu alții și să înființeze magazine de bucate prin toate comunele, ca astfel, întâmplându-se ca anul viitor să nu fie tocmai unul dintre cei roditori, să nu fie siliți a duce lipsă de una sau de alta, ci să aibă ei înșiși în comunele proprii bucatele la îndemână, de unde apoi să se ajute împrumutat.

Dacă aceasta o vor face economii nostri, mai ales acum, când har Domnului, nu se pot plânge că anul a fost rău, atunci suntem siguri, că nu se vor teme că va veni primăvara și ei nu vor avea cu ce să-și samene de nou holde, cum aceasta s'a întâmplat foarte adeseori, nici nu vor fi siliți ca în rușul capului să umble pe la cele uși jidănești, căciulindu-se pentru o ferdelă sau două de bucate, pe care apoi să le plătească îndoit la anul, și astfel de nou să rămână fără bucate.

De aceste magazine vor avea lipsă nu numai cei mai cu puțină avere dintre economii nostri, ci chiar și cei cu o stare mai bună.

Să nu se cugete deci nici unul la aceea, că doar' lui nu-i trebuie să se ajute nici când din ele, și așa de ce să le facă pentru alții. Și chiar așa dacă ar fi, oare nu este mai bine și mai folositor pentru neamul nostru, dacă se ajutură el singur în cas de lipsă? Și afară de aceasta bucatele ce ei le varsă în acele magazine, nici când nu sunt pierdute, ci totdeauna se pot folosi de ele, ba din contră ele se vor tot înmulți, astfel că cu vremea, dacă acelea vor fi conduse cu îngrijire, se vor trezi că dispun de bucate, din care să poată și vinde și să le mai și rămână.

Avându-le acestea toate în vedere, credem că comunele noastre vor grăbi a înființa astfel de magazine de bucate.

ȘTIRI POLITICE

Decorații.

Dintre ministrii demisionați ai cabinetului Thun, au fost decorați de către M. S. Monarhul următorii: contele Thun a capetat marea cruce a ordului Sf. Stefan, Kaizl marea cruce a ordului Leopold, ear' ceilalți vor primi diferite grade ale ordului Coroanei de fer.

Politica Bulgariei.

Printul Bulgariei, Ferdinand, cu ocaziunea vizitei ce a făcut-o zilele trecute Monarhului nostru în Viena, în convorbirile ce le-a avut cu contele Goluchovski, a zis următoarele:

Guvernul bulgar își dă toate silințele spre a consolida situația internă și prin restabilirea echilibrului în economia statului, îndeosebi prin o politică economică rațională, prin ridicarea agriculturii, comerțului și industriei să pună capăt cât mai repede posibil a luptelor dintre partide, așa de păgubitoare intereselor țării Bulgaria, ca stat mic și abia acum în dezvoltare, se va ține departe de politica mare și va păstra relații de bună prietenie cu toate statele, mai cu seamă cu Austro-Ungaria și cu Rusia. Actualul guvern va evita tot ce ar putea da naștere la conflicte. Cât de mult se gândește guvernul ca prin economii făcute în buget să ridice situația financiară, dovedește hotărârea ce a luat-o pentru a suprima chiar și agențiile din străinătate, cari i-se par de prisos, cum sunt cele din Paris, Cetinje și Atena. Aceasta mai dovedește, că Bulgaria vooște să lase la o parte politica mare.

Războiul

Între Anglia și Transvaal e aproape de izbucnire. Pregătirile se fac cu mare repezițiune din partea ambelor state. La granița Natalului se află deja peste 20.000 de Buri. O depeșă din Londra spune, că guvernul englez a chemat sub arme 70.000 de rezerviști.

Ce n'avem?

Și câmpuri roditoare
Și munți ce pier în nori
Și mândre răpitoare
Și tineri luptători
Și inimă ce bate
De-al patriei amor
Și pentru libertate
Un suflet arzător
De toate noi avem.

Ca să scăpăm îndată
De Iuzi și de strigoii
Și țeara îngenunchiată
Să scape de nevoi,
Și umbrele străbune
Să iasă din mormânt,
Să aibă zile bune
Acest iubit pământ
Un lucru nu avem!

Și știți ce ne lipsește?
Nici sprinteni armăsari
Nici arma ce trăsnește
Nici fortărețe tari,
Nici capi să ne conducă,
Un lucru mititel
Ce nu ar cere muncă,
O, Doamne, puținel
Curagiu de ce n'avem?

Oameni sub apă.

Sunt oameni cari au facultatea de a petrece sub apă timp foarte lung și a săvârși acolo muncă formală, în cât pun în uimire pe semenii lor neobiceiuiți cu astfel de lucru. Legende și tradițiuni de ale diferitelor popoare știu să vorbească chiar despre oameni de aceia, cari împinși de oare-care instinct nouă nepriceput, o mare parte din viața lor și-au petrecut-o în apă, fugind de viața de pe uscat. Din această cauză li-s'a și dat numele de amfibii. O astfel de figură legendară amfibiă e la Maghiari un nume Hank Istók, pe care pe la sfârșitul veacului trecut, după-cum se zice, l'au prins din lacul Fertő, unde Istók s'a refugiat din nou îndată ce i-a reușit să scape de sub paza celor-ce-l prinseseră. Despre acest Hank Istók a scris, între alții chiar și Jókai Mór, renumitul romancier al Maghiarilor. Nu numai la Maghiari ci și la alte popoare există tradițiuni despre oameni de firea lui Hank Istók. Melanges d'histoire naturelle de pildă, face amintire, între alții, despre un anume Frans de Fega, tinăr spaniol din Liernan, care mergând odată cu pretenții să la o baie și înotând toți departe în largul mării, Frans s'a cufundat deodată fără ca pretenții lui să-l mai fi văzut eșind la suprafață. Părinții și pretenții lui Frans se împăcaseră cu gândul, că nenorocitul s'a înecat.

S'a întâmplat însă, că după cinci ani dela dispariția lui Frans, în apropiere de Cadix pescarii au prins din mare un monstru de om și l'au dus cu ei în oraș. Aici oamenii, pe lângă toate silințele lor, n'au putut scoate dela el nici o vorbă, cu toate-că li puneau întrebările în șese limbi. Omul era mut ca peștele; mâncarea însă o primea bucuros și o consuma cu mare poftă.

În timp ce oamenii se căzniau să scoată vorbă dela el, unui pescar de origine din Liernan i-a venit aminte întâmplarea ciudată dinaintea cu cinci ani a tinerului Frans de Fega și-l muncea mult presupunerea, dacă acest monstru de om nu o fi Frans? L'au dus deci la Liernan, unde părinții și toștii lui pretenții l'au recunoscut. Omul amfibi a rămas apoi în grija părinților nouă ani de zile. În al zecelea an însă l'a cuprins din nou acel straniu instinct și într'un moment de nepază a dispărut dela casa părintească. La un an după fuga lui, un locuitor din Liernan călătorind pe mare, l'a văzut în societatea unei cete de delfini în Marea-Anturei.

Sunt lucruri curioase acestea, și-ți stă mintea în loc la auzul lor, înclinând mai mult a nu le crede. Faptul însă că o seamă de oameni au în adevăr facultatea de a petrece sub apă, fără a lua respirație, timp neobiceiuit de lung, ni-l dovedesc numeroase însemnări de autenticitate istorică; anume despre așa numiții scafandrieri fac amintire deja și istoriograful din vechime, spunând că pot petrece sub apă timp așa de lung, sub durată căruia alții, neobiceiuiți cu așa ceva, hotărât că și-ar da otul popii. Astfel de pildă Herodot în a VIII-a carte spune, că sub domina Regelui persic Artaxerxes, un anume Scyllias, macedonean de origine, era renumit prin faptul, că și 15 minute putea să petreacă sub apă; de aceea se și ocupa mai ales cu aceea, că scotea obiectele mai prețioase de prin corăbiile cufundate. De asemenea și Pliniu face amintire despre un pescar, care era în stare să petreacă sub apă un pătrar de oră și plasa încă sub apă și-o întindea, din care cauză nu i-se întâmpla nici odată să-i fi rămas plasa goală, cum o păteau prea adese-ori ceilalți pescari. Pescarii de mărgean și spongii din India au și ei facultatea de a putea petrece sub apă timp foarte îndelungat. Călătorii cărora li-s'a dat să fie martori oculari la astfel de pescuiri, spun că-i treceau fiori de groază, văzând că după timp așa lung pescarii nu se mai învec la suprafață, ear' când eșiau și-și luau răsuflu ca și cum nimic neobiceiuit nu li s'ar fi întâmplat, nu se puteau din destul minuna de enigma acestui lucru.

În 1827, cu ocazia unui mare orcan, se cutundase o corabie în apropiere de țărmurile Spaniei. Guvernul spaniol a angajat douăzeci de scafandrieri, Siciliani și Joniani cari

să scoată din corabie cadavrele și obiectele mai de valoare. Oamenii acestia lucrau sub apă 10—12 minute; conducătorul lor însă, un cufundat de origine din Samos, lucra 18 minute sub apă fără să-și i-a respirație. Întrebându-l mai mulți din publicul ce privea lucrările, despre taina acestei însușiri de a se putea lipsi de respirație timp așa de îndelungat, cufundatorul le-a spus, că nu e nici o taină în lucru; pentru-că, zicea el, fiecare om ar fi în stare s'o facă aceasta dacă din copilărie deja s'ar fi exercitat în continuu cu acest lucru.

NOUȚĂȚI

M. S. Monarhul nostru și-a sărbătorit Mercuri în 4 Oct. n. ziua onomastică. În aceea zi s'au făcut servicii divine în toate bis-ricile din Monarchie.

Dar evlavios. Subscrisul în numele bisericii aduc cea mai profundă mulțumită vrednicului parohian și membru al comitetului parohial Dionisie Lupșor, care împreună cu soția sa Raveca au donat pe seama bisericii noastre gr.-or. o prea frumoasă cădelniță de argint de china în valoare de 26 fl. v. a., care s'a sfințit și predat destinațiunii sale la 14/26 Sept. a. c. în ziua »Inălțării S. Cruci«, ceea-ce aduc la cunoștința publicului, rugând pe D-zeu să-și țină la mulți ani, ca și pe viitor să mai poată contribui la decorarea bisericii noastre. Turdas, în 3 Oct. n. 1899. Adam Theodor, paroh gr.-or.

O înțelegere frățească. Românii din Romos au săvârșit un lucru de laudă și cât se poate de folositor pentru dinșii. De unde până aci aveau în comună două școli românești, una gr.-or. și una gr.-cat., pe acestea două le-au îmbinat acum în una singură, pentru-ca cu atât mai ușor și corespunzător timpului se o poată susține în comună înțelegere și jertfă.

Corpul didactic din Vaidei și jur va arangia la 15 Oct. n. a. c., cu ocaziunea adunării gen. a despărțământului IX. (Orăștie) o serată teatrală-declamatorică, în sala gr.-or. de acolo, cu următorul program: 1. Cuvânt de deschidere. 2. »Cărlanii«, vodevil într'un act de C. Negruzzi. 3. Tata și fiul, dialog. 4. »La oglindă«, (declamațiune) de G. Coșbuc. 5. »Minciuna minciunilor«, monolog de **. Inceputul la 7 ore seara. Prețul de intrare 25 cr. de persoană. Suprasolviri se primesc cu mulțumită. Venitul curat e destinat în favorul bibliotecii școlare.

Toate notarlatele din comit. Hunedoarei vor primi de aci înainte legătură telefonică. Centrul acestora va fi Deva. Pentru această întreprindere va sosi în curând un inginer din Budapesta.

Avis. Doritorii de a participa la prânzul comun, care se va da din prilegiul adunării gen. a despărțământului IX. (Orăștie) al »Asociațiunii« la Vaidei în 15 Oct. n. a. c., sunt rugați a se insinua până cel mult la 14 Oct. n. la dl *Lawian Bercian* în Orăștie.

Expulsarea lui V. Branisce. Cetim în »Patria«: Prin Cernăuți se svonește, că recursul dlui V. Branisce în contra sentinței de expulsare a magistratului, a fost respins de instanța a doua (guvernul terții). Fapt este, zice »Patria«, că de vre-o două zile organele magistratului caută a înmăna dlui Branisce o citație. »Deutsches Volksblatt« din Viena ocupându-se cu prigonirea aceasta scrie într'unul din numerii sei din urmă, sub titlul »Ein rumenischer Guérin«, următoarele: Redactorul organului partidului românesc »Patria« din Cernăuți, Dr. Branisce, fu expulsat din Austria de către autoritatea politică, cetățean ungar fiind. Ordinul de expulsare nu i-se poate întina, pentru-că partizanii săi îl ascund de poliție. Acum poliția în ruptul capului face goană după Dr. Branisce, și aproape zilnic primim rapoarte, că în Cernăuți și Storojineți sunt impresurate de gendarmerie și poliție casele, în cari se presupune prezența mult căutatului. Până acum i-a succes D-ului Branisce deja de două-ori a scăpa prin cordonul poliției din fortărețele sale impresurate.

Petrecere cu joc va arangia tinerimea comercială din Hunedoara, Sâmbătă în 14 Oct. n. a. c., în sala otelului »Strauss«.

„Societatea de lectură „Andrei Șaguna“ în ședința sa ținută la 14 Sept. a. c. sub prezidiul P. O. D. director seminarial Dr. Eusebiu Roșca s'a constituit în modul următor: De președinte s'a proclamat domnul profesor *Demetriu Coșca*; vicepreședinte și președinte al comitetului a fost ales: *Constantin Flămând*, cleric c. III; archivar și notar al

corespondențelor: *Andrei Ludu*, cleric c. III; redactor al foii »Musa«: *Georgiu Burlea*, cleric c. III; notar al ședințelor societății: *Vasilu Runcanu*, cleric c. II; controlor: *Georgiu Petrinca*, cleric c. III; bibliotecar: *Sebastian Stanca*, cleric c. II; cassar: *Onoriu Sas*, cleric c. I; vice-bibliotecar: *Ioan Sporea*, ped. c. I. În comisia literară au fost aleși: *Nicolau Șandru*, cleric c. III; *Zenovie Popovici*, cleric c. III; *Ioan Oțoiu*, cleric c. II; *Ilariu Gonția*, cleric c. II; *Patriciu Marcu*, cleric c. I; *Georgiu Tulbure*, cleric c. I; *Eugeniu Popescu*, ped. c. III și *Ioan Chivariu*, ped. c. II.

Europa peste 50 de ani. O chartă a Europei, care ne înfățișează cum va fi ea peste 50 de ani, a fost publicată săptămâna trecută într'o revistă din America. Din aceasta chartă reiese, că Franția pe acel timp va fi dispărută, și în locul ei își vor întinde hotarele Italia și Germania, la aceasta din urmă mai adaugându-se și Belgia, Hollanda și partea vestică a Austriei. De urma Ungariei nu se va mai da, căci ea va ajunge în posesiunea României și Rusiei. Peninsula-Balcanică încă va ajunge sub domnia Rusiei.

Dr. Istrati, ministrul instrucțiunii publice din România, a cercetat zilele trecute minele de cărbuni din Petroșeni, de unde apoi, însoțit de mai mulți fruntași români, s'a dus la Surduc.

Ilubileul cartei postale. În 2 Octomvrie n. s'au împlinit 30 de ani dela ivirea celei dintâi carte postale, care mai întâiu în Austro-Ungaria și-a început turneul. Ce-i drept, ideea despre acest nepretențios factor în circulațiunea postală mai întâiu a adus-o *Stephan*, prim-magistrul postal al imperiului german, încă la 1865, în conferința postală din Karlsruhe; însă ideea lui a fost numită absurditate. Mai târziu la anul 1869, Dr. *Hermann*, profesor la academia militară din Wiener-Neustadt, a publicat un articol despre ea în »Neue freie Presse« din Viena, numindu-o »bilet postal«. Ideea lui Hermann la noi în monarchie fu bine primită, și în scurtă vreme cartă postală începu să circuleze atât în Austria, cât și în Ungaria, de unde apoi trecu și în celelalte țeri ale continentului. Astăzi felurile carti postale, an de an, în număr de câte 50 milioane de bucăți se vând și transportă din partea oficiilor postale, aducând acestora venit considerabile, ear' în comunicația publică servicii incontestabile.

O plângere. Mai mulți lucrători dela jilipul din Sibiel ni-se plâng, că Ioan Stoica, care e incredințat cu supravegherea lucrătorilor, li tratează foarte rău, trăgându-le din plată și șicanându-i în tot chipul pe nedreptul, încât bieții muncitorii nu mai știu ce să facă. Tragem atenția proprietarului acelu jilip asupra acestui lucru.

Un tinăr cadet decorat. Într'o localitate din Ungaria, în lunile de ferii, un tinăr de 17 ani, scaldându-se într'un riu, în fața părinților sei, deodată a fost răpit de valuri și a dispărut. Tatăl băiatului s'a repezit îndată după el, ca să-l scape, dar' apucându-l niște șglciuri, a fost silit să iasă afară, temându-se ca nu cumva să fie și el răpit de valuri, rămânând astfel orfanii cei 4 copii ce-i mai avea. Un tinăr cadet din Eisenstadt, în etate de 13 ani, cu numele de Emil Gaudernak, văzând aceasta, așa îmbrăcat în uniformă cum era, a sărit în riu, pentru a mântui pe băiatul care se lupta cu moartea și ajungând la el l'a prins cu o putere uimitoare și a înotat cu el spre mal, scoțându-l astfel încă cu viciață din valurile rîului. Pentru această faptă eroică, ministrul de războiu l'a recomandat Impăratului spre decorare. M. Sa i-a dat apoi zifile trecute crucea de argint pentru merite. Ea a fost pusă pe pieptul tinărului cadet de către comandantul școlii de cadeti, vice-colonelul Handschuh, de față fiind la acest act sărbătoreț întreg corpul profesoral și toți militarii îmbrăcați în paradă. Un batalion a defilat apoi pe dinaintea comandantului și a tinărului decorat. Pe urmă comandantul i-a pus la inimă ca acel semn să-l poarte totdeauna cu onoare. După acestea toți oficerii l'au felicitat.

Cununie. Dl *George Poponea*, calegător tipograf și notarul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« își va sărbătorii cununia cu d-șoara *Elisabeta N. Aron*, Duminecă în 8 Oct. n. a. c., în biserica gr.-or. din Laslul-român.

Omorul fetei din Polona. În nru trecut am fost amintit, că Jidanul Hilsner, a omorât o fată creștină, pentru-că sângele aceleia să-l folosască spre scopuri rituale. Acum se vestește, că complicitii lui, doi la număr, dimpreună cu cari a săvârșit omorul, încă au fost prinși, Acestia sunt Erbmann Josue din Moravia și Wassermann din Boemia.

FEL DE FEL

Dela creația lumii. Atotputernicul D-zeu când și-a pus de gând ca să creeze lumea, a dat duh de vieță în toate părțile. După-ce a fost totul gata, D-zeu în înalta sa înțelepciune a creat femeea și pe om.

În vremea ce D-zeu își admira opera creațiunii sale, diavolul stătea în depărtare și nu se putea minuna destul de atâta frumuseță de creare. Nu stătea însă mult locului, ci cu o față smerită se apropie de Dumnezeu, față de care dedea curs liber admirației sale.

Părintele a toată făptura zimbea cu satisfacție, admirându-și opera mâinilor sale.

Soarele strălucea pe cer aruncându-și razele sale binefăcătoare peste culmile înalte ale munților.

Vecinicul și bunul părinte se uita cu admirațiune la Eva, luată din coasta lui Adam. Deodată Bunul Părinte luă cel mai scump diamant și-l puse în inima femeii. Acest diamant era iubirea de mamă.

Atotputernice stăpâne, grăi diavolul, trebue să mărturisesc că în viciața mea n'am văzut așa operă desvârșită de frumuseță. Femeia era deja un cap de operă, dar' mamă!

Ori unde îmi îndrept privirile nu aflu nimic care să semene acestei creaturi, în ceea-ce privește grandoarea și puterea de atracție. De aceea, Stăpâne, te rog, eu umilitul tâu serv, să-mi dai mie ca să aduc și eu omagiile mele acestei creaturi, adevă să adaog o vorbă la aceste omagii.

Creatorul lumii, peste măsură de vesel, îi încuviințează această dorință, deși mai târziu regretă.

— Ascultă, Diavole, numai o vorbă, mai mult nu permit!

Atunci Diavolul se pleacă spre Eva și zise șoptind »Mama soacra«, și apoi o luă la fugă.

De atunci iubirea maternă face minuni de blândeață și de iubire. Când însă pe lângă iubirea aceasta de mamă vine și »marea« iubire a mamei »soacre«, atunci diavolul are cuvântul.

O curiositate a expoziției din Paris. Între curiozitățile cari vor fi de admirat la expoziția din Paris, va fi și o haină confecționată din mătăsa produsă din pajangeni. Lucru pare curios, dar' nu cu totul nou. Înainte se făcea din mătasa unor anumiți pajanjeni scamă pentru oprirea sângelui, care curge din răni, ear' în 1709 Saint-Hilaire a trimis academiei din Paris ciorapi și mănuși foarte trainic lucrate din casă de pajanjeni. Prima încercare de a folosi secrețiunea pajanjenilor a făcut-o abatele Raimond de Termerger, ear' după el experiențele au fost reluate cu mult succes de exploratorul Cambroni. Specia cea mai proprie pentru aceasta este Epeira diadema (pajanjenul cu cruce). Pajanjenul este introdus într'un fel de colivie, așa încât numai partea posterioară a capului să-i rămână liberă. Imediat ce pajanjenul începe să secreteze, i-se apucă firul care se deapănă cu un aparat special.

Un singur pajanjen, bine hrănit cu muște, a produs în 27 de zile un fir în lungime de 4000 de metri, apoi a murit. Pentru-ca să se activeze secrețiunea, se administrează pajanjenilor eter, cloroform și alcool.

Firul obținut este apoi spălat de mai multe ori pentru a fi liberat de materia rășinoasă, așa încât devine cu mult mai subțire, mai fin și tot atât de resistant, ca și firul de mătăsa. Un fir suportă, fără să se rupă, o greutate de 325 de grame și posedă o elasticitate de douăsprezece la sută, ceea-ce însemnează că un fir de 100 de metri, se mai întinde cu 12 metri.

Școala de meserii din Antananarivo se ocupă cu organizarea acestei industrii, căreia i-se prezice oare-care viitor.

AMICȚIE — DISTRACTIE

Amoruzului. Te superi că nu vii? — Nu preținde ce nu posed... Tu ești un băiat cuminte și dacă îți spun, că cuvântul scurt, dar' de mare valoare, »da« nu-l pot exprima, pentru-ce voiești să te superi?

Hast nicht du mein Leben zu einer tiefen unheilbare Wunde gemacht? — *Mava.*

Lui Nieu. Te rog amice a-mi răspunde în numărul proximal următoarea întrebare: »Petru-ce femeie, când sunt sărutată, închid ochii?«

POSTA REDACȚIEI.

Dlul V. G. în B. Mulțumită pentru cele împărtășite. Sunteți achitat și pe anul de față.

Dlul V. B. în H. Așa știm că tot începutul trebue să aibă și sfârșit!

Apel și povețe

în privirea expozițiilor din Sibiu.

După-cum am vestit deja publicul nostru, Reuniunea română agricolă va arangea în Sibiu din 22—29 Octomvrie c. n. *doi expoziții*, una de poame, struguri și derivatele lor și alta de vite.

Scopul ce urmărim, luând asupra-ne o sarcină atât de grea, este negreșit propășirea în economia vitelor, în pomării, viierii și ramurile înrudite.

Expozițiile noastre premergătoare, de vite și de poame, desi ținute în margini înguste, au imbiat obștei întrunite cel mai nimerit prilej de a se încredința ea însăși, că în ale economiei au rămas departe înapoi și că una din două: sau continuă cu îndărătnicie în căile ruginitului obicei, care amenință cu îmbrâncire sub povara sărăciei, sau începe să aplice mijloacele și staturile destinate a-i răspăli cu prisos munca și jertfele aduse.

Acum, că se fac *doi expoziții* deodată și în cerc mult mai larg, îndeosebi că se vor împărți premii neasemănat mai bogate ca altădată și că astfel mare cinste, în fața și auzul mulțimei, așteaptă pe economii harnici și iscușiți, îndreptățiți e dorința noastră să vedem expozițiile îndesuite de vite, poame, struguri ș. c. l. și cercetate de popor cât mai numeroși.

Ne vom face și astă-dată datorința îndeplin, noi, cari am primit sarcina cărmuirii, între altele prin demonstrări practice și povețe, din cari foloase va trage mulțimea adunată. Membrii comitetului aranjator și ai juriului, suntem încredințați, vor face și dânsii tot ce le stă în putință.

Cu atât însă nu este destul. În adevăr, precum aiurea așa și la noi, expozițiile pot isbui numai și numai dacă *mulți, foarte mulți lucră împreună*, în conglăsiure frățească, cu stăruință și tragere de inimă.

Este dar, întemeiată rugarea înțeleptă, ce adresăm către preoții, învățătorii și toți cărturarii noștri să premeargă cu bun exemplu, trimițând înșiși vite, poame, struguri și c. l. și indemnând mulțimea și mai ales fruntașii să urmeze.

Un nimerit și puternic mijloc este vestirea în sf. biserici a expozițiilor de ținut, sau în adunări, unde programele ar trebui cetite și explicate pe larg, scoțând la iveală învenită însemnătatea și foloasele datorite întreprinderii noastre. Indemnați să iee parte, lucru firesc, trebuie cu deosebire economii, cari ar fi având cele mai bune vite de prăsilă, poame ori struguri de soiuri ales, vinuri, rachii și c. l.

Împreună lucrare și întrecere în luptă pacinică, la care să iee parte toate sau aproape toate comunele îndreptățite, fiecare cu ce are mai desvârșit, eată oglinda unei expoziții isbutite. Fructe aveau mândre, modele și alte obiecte de preț neobicinuit vor fi binevenite chiar și dela cari ar locui în afară de comitatul Sibiului, numai cât frăște vor putea fi împărțăși numai cu diplome de recunoștință.

Ceea-ce nu putem îndestul recomanda pentru învățătorii din comunele apropiate este să cerceteze expoziția de poame, la început împreună spre a se orienta înșiși, apoi rînd pe rînd în fruntea tineretului, care ar profita din seamă afară mult.

Programele ce se vor publica îndegetează felul și cerințele obiectelor de expus. Rămâne se adaugem câteva lămuriri și povețe, cari să îlesnească atingerea scopului.

În ce privește *vitele* ne mărginim a spune, că nici măcar intrare la expoziție n'ar trebui să se îngăduie decât *vitelor aveau de prăsilă*. Drept aceea, vite bătrâne, jugănite, pitice, istovite de traiu rîu, cari nu chizăsuiesc prăsilă bună, nu vor fi premiate. Pentru vitele de neam corcit fiindcă nu chizăsuiesc prăsilă la fel, cu anevae se dau premii. Cu atât mai bucuros se vor premia vite tinere bine croite, de soiuri *curat indigen* și mai ales de soiuri *Pinsgau*, chiar și fiind puțin îngrășate.

Cai, rîmători, capre, galițe și albine nu se expun astă-dată.

În ce privește *poamele, strugurii și derivatele* lor (beuturi, licitar, oțet și c. l.) însemnăm mai întâiu, că mai ales învățătorii

noștri ar săvîrși o faptă vrednică de toată lauda, dacă ar trimite *colecții întregi*, cuprinzând toate sau aproape toate soiurile târzii, ce se prășesc în comuna fiecărui. Asemenea colecții se pot ticlui fără multă trudă și cu spese adese foarte mici. Prețioase și instructive sunt mai ales colecțiile însoțite de numiri exacte și de câte o tabelă cu date statistice asupra pomilor și roadelor lor din comuna întregă. Colecțiile de struguri, vinuri, compoturi și așa mai departe, cum și datele asupra vieritului și vinului vor fi deasemenea binevenite. Colecțiile bogate și întregi se vor privi ca vrednice de întâiele premii.

Fructele ar trebui înzestrate cu fășioare de hârtie, pe cari se scrie frumos și cetet, însuși numirea soiului sau și numai cifre (numeri); în cazul din urmă se alătură o tabelă de hârtie groasă, în care numerile se petrec fiecare la cifra unde aparțin.

Impachetarea se se face cu deosebită îngrijire nu cumva fructele să se sbată sau doară să se amestece bucățile, cari nu sunt de același soi. Trimiterea în saci sau alte pânzături are scăderea că, fructele să vatemă ușor chiar și învălitate fiind, cum ar trebui, în câte o fașie de hârtie. Cu atât mai potrivite sunt coșurile (corfele) și lădițele de formă lătareață. Fructele îndesuite bine se vatemă mai puțin decât fiind resleț impachetate.

Pentru cei din comune mai îndepărtate se recomandă trimiterea în pachete de câte 5 chlg. greutate cu taxa postală de numai 30 cr. Colecții grele se vor trimite în lăzi cât mai lătarețe. Buletinul de expediție trebuie înzestrat cu marcă postală de 5 cr. și totodată cu sigilul folosit la pachet.

Pe vasele cu beuturi, compoturi ș. c. l., se vor lipi fășii de hârtie, cu numirea și datele trebuitoare. Vasele de sticlă străvezie se potrivesc mai bine decât cele de sticlă întunecată, lut ș. c. l.

Volnici sunt exponenții a imbia spre vânzare, înșiși sau prin comitetul aranjator, vite, poame, vinuri ș. c. l. Probele expuse să fie întocmai la fel cu marfa de vîndut, cățătimea și prețul căreia se alătură pe un bilet sau tăbliță mărișoară.

Din vânzarea fructelor și altor obiecte din această grupă s'ar putea acoperi o parte din speșele împreunate cu aranjarea expozițiilor. Și fiindcă Reuniunea aduce mari jertfe prin aranjarea expozițiilor, exponenții sunt rugați a dărui obiectele expuse Reuniunii. Cine nu, va face arătare, spre a i-se da înapoi.

Cât ține expoziția îndepărtarea vitelor și respective a obiectelor deja expuse e oprită. Deasemenea e oprită atingerea și gustarea fructelor și c. l.

Și până la publicarea programelor speciale adresăm către cărturarii noștri frățeasca dragoste să binevoiescă a se constitui în *fiecare comună sub conducerea preotului sau a învățătorului în comitete locale*, cari să adune obiectele de expus și să îdemne la participare. Rapoartele despre instituirea acestor comitete se se trimite la adresa Reuniunii cum și ziarelor noastre.

La amândouă expozițiile și mai ales cu prilegiul deschiderii și încheierii, așa sperăm, va lua parte mulțime de economii bătrâni, și tineri, bărbați și femei, în frunte cu preoții, învățătorii și ceialalți cărturari, până și din comune foarte îndepărtate. Și unii și alții vor trage mari foloase și toți vor rămănea mulțumiți.

Fie ca amândouă expozițiile să isbutească îndeplin, în folosul și cinstea neamului nostru mult cercat.

Sibiu, 25 Septemvrie 1899.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”

Demetriu Comșa, Victor Torășianu,
președinte, secretar.

Bibliografie.

A apărut „*Călinădarul nostru*” pe anul visect 1900. Cuprinde scrieri literare de dñii: Ioan Slavici, G. Coșbuc, Septimiu Albini, Vasile Goldiș, Unchiașul, Enea Hodoș

și Russu Șirianu. Anul I. Arad, editura „Tri-bunei Poporului”. Prețul 30 cr.

„*Almanachul tipografic*”, pe anul 1899, a apărut zilele trecute. Este o lucrare de artă și în același timp una dintre cele mai interesante. Edat de dl *George Filip*, tipograf. „Almanachul” e tipărit în institutul de arte grafice „Minerva” din București. Proprietari dñii Filip, Moroianu, Popovici și Tălășescu și cuprinde, pe lângă o bogată materie specializată, informații despre toate societățile tipografice din lume, adresele tipografiilor, turnătorilor de litere, zincografiilor, xilografiilor, gravurilor, depourilor de hârtie, fabricanților de cartonage, legătorilor de cărți, librarilor, fotografilor și ziarelor din țeară, precum și câteva admirabile fotocromotipografii în colorii. „Almanachul”, fumos legat în pânză, costă numai 75 cr.

Redactor responsabil: Petru P. Barițiu

100—300 fl.

lunar poate să câștige, sigur și onest, fiecare persoană, de ori-ce poziție, locuească aceea ori-unde, fără de nici un risic și capital, prin *vinderea de hârtii de stat și losuri* permise prin lege.

Ofertele se se adreseze la: *Annoncen-Expedition, Julius Singer, Budapest IV Rostély utca 3, sub titlul „Leichter-Verdiens”*. (599) 1—6

Deschidere de ospetărie.

Subscrisul am onoarea a aduce la cunoștința onoratului public, că cu 1 Octomvrie n. a. c. am preluat ospetăria dlui Ferdinand Zentner din Orăștie, str. Berăriei nr. 3, așa numită la „Strugure.”

Pe lângă beuturile cele mai bune, precum: vin curat, bere în sticle și rachii de calitate cea mai bună, servesc on. public și cu mâncări la dejun și cină, pe lângă cele mai moderate prețuri.

Afară de aceasta se mai află în localul sus amintit și trafica de tutun și timbre.

Rugându-mă pentru cât mai deasă clientelă, semnez

cu deosebită stimă

Johann Wolf,
ospetar.

(598) 1—3

„Minerva” inst. tipogr., societate pe acții

în Orăștie (Szászváros)

Opuri
Billete de log.
Broșuri
Circulare
Bil. de vizită
Invitări
Bilanțuri
Acții
Cap. de epist.
Placate
Ord. de dans
Adrese
Compturi
Note
Preț. Curent.
Anunțuri
Registre
Imprimare
Couverte
Billete de can.
Etc. etc.

Există deja de 11 ani și este pro-văzută cu tot felul de material necesar, ca ori-care altă tipografie.

Institutul Tipografic

„Minerva”

pe lângă că efectuește ori-ce coman-de repede și cu prețuri mode-rate, se îngrijește totodată ca toate acelea să fie estetic lucrate și fără erori.

Până de prezent se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute românești, precum și al privaților.